

سرشناسه	: کیانی، محمدحسین، ۱۳۶۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: جنبش‌های نوپدید دینی - معنوی : مجموعه مقالات / به اهتمام محمدحسین کیانی قلاتی .
مشخصات نشر	: تهران : سازمان تبلیغات اسلامی، پژوهشکده باقرالعلوم، ۱۳۹۶ .
مشخصات ظاهری	: ۷۱۰ ص .
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۷۶-۵۷-۲
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا	
موضوع	: جنبش عصر جدید -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	: New Age movement -- *Addresses, essays, lectures
موضوع	: معنویت -- جنبش عصر جدید -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	: Spirituality -- New age movement -- Addresses, essays, lectures
موضوع	: جهانی شدن -- جنبه‌های مذهبی -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	: Globalization -- Religious aspects -- Addresses, essays, lectures
شناسه افزوده	: سازمان تبلیغات اسلامی، پژوهشکده باقرالعلوم
رده بنیادین	: ۱۳۹۶ کج ۹۶۰۵ Bp
ردیف دیوبند	: ۲۰۴۱
شماره کتابشناسی	: ۵۰۶۹۹۷

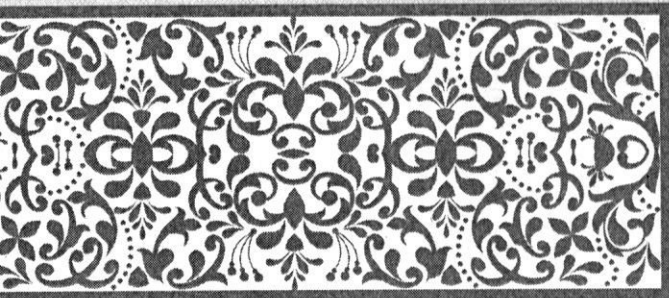

عنوان:	جنبش‌های نوپدید دینی - معنوی
تألیف:	محمدحسین کیانی
ویراستار:	فاطمه نفیسی یکران
ناشر:	پژوهشکده باقرالعلوم
طراحی جلد:	استاد یو کتاب
چاپ:	طه
نوبت و سال چاپ:	اول / زمستان ۳۹۶
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
قیمت:	۳۵,۰۰۰ تومان
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۸۱۷۶-۵۷-۲

مرکز بخش : قم، بلوار نیایش، جنب مصلی قدس، پژوهشکده باقرالعلوم

تلفن ۰۲۵ - ۳۷۷۴۰۳۶۹

نشانی پایگاه اطلاع رسانی: www.rbo.ir

فهرست مطالب

مقدمه ۹

فصل اول - مفاهیم آسیب‌ها / ۱۳

گونه‌شناسی سازمان‌های دینی (باقرطالبی دارابی) ۱۵

جنبش‌های نوپدید معناگرا: یک تهاجم فرهنگی جهانی (مادی وکیلی) ۳۷

تلاشی در سنج‌شناسی جنبش‌های نوپدید معنوی ایران (بهزاد حمیدیه) ۷۱

آسیب‌شناسی فرقه‌گرایی جدید در ایران (احسان احمدی) ۹۱

جنبش‌های دینی و مواجهه بنیادین عرفانی (محمد حسین کیانی) ۱۱۱

آسیب‌شناسی رابطه‌ی زنان و جنبش‌های نوپدید دینی (آزاده مدنی - و- زینب ابراهیمی) ۱

آسیب‌شناسی عشق در معنویت‌های نوظهور (پریسا گودرزی) ۱۵۲

مبانی شریعت‌گریزی در عرفان‌های نوظهور (هادی ترکمنی) ۱۷۵

بررسی مکانیسم‌های نفوذ- و تغییر شیوه‌ی زندگی افراد توسط فرقه‌گرایی جدید (سمیه‌شاه حسینی) ۲۰۳

فصل دوم: مبانی و علت ها / ۲۲۵

- ۲۲۷..... رهیافت های معناگرایانه (محمد هادی طلعتی)
- ۲۵۳..... جهان شدن و معنویت گرایی (مهناز فرهمند)
- ۲۷۷..... برتری ها و علل جنبش های نوپدید معنوی (حمید رضا مظاهری سیف)
- ۳۰۵..... خاستگاه جنبش های نوپدید دینی «از نگاه جامعه شناختی» (محمد حسین کیانی)
- ۳۲۹..... علل ران شناختی در گرایش به جنبش های معنوی نوپدید (محمد حسین قدیری)
- ۳۶۱..... تأثیر ادیان شرقی بر جنبش های نوپدید دینی (محمد علی رستمیان)
- ۳۸۱..... تأثیر آیین هندو در شکل گیری ادیان غربی (ابوالقاسم جعفری)
- ۴۲۳..... زمینه های فرهنگی --- اجتماعی جنبش های نوپدید دینی در ایران (مصطفی مشایخی - و بهزاد حمیدیه)
- ۴۴۵..... زمینه های معرفتی ورود و گسترش عرفان در ایران (مدرضا انواری)

فصل سوم: موارد و مصادیق / ۴۷۱

- ۴۷۳..... واکاوی و نقد مبانی انگاره های وین والتر دایر (رسول حسین پور)
- ۴۹۵..... بررسی انسان گرایی در اندیشه دونالد والش (محمد حسین کیانی)
- ۵۰۹..... معنویت انسان انگار در افکار دیپاک چوپرا (رسول حسن زاده)
- ۵۳۳..... عرفان حلقه، تهدیدی جدی برای بهداشت معنوی جامعه (حمید رضا مظاهری سیف)
- ۵۴۳..... فالون دافا: جنبش نوپدید دینی (محمد رضا تاجیک، سعیده امینی و عاطفه امینی)
- ۵۷۹..... کلیسایی برای شیطان (حسین عرب)
- ۶۱۳..... نقد و بررسی ویژگی های انسان ایده آل از منظر پائولو کوئیلو (حمید مریدیان)

- ۶۳۵ ملاحظاتی انتقادی درباره دیدگاه‌های دالایی لاما (پریسا گودرزی)
- ۶۵۵ بررسی خودشکوفایی از منظر محی الدین ابن عربی و جنبش پتانسیل انسانی (محمد جواد ادبی)
- ۶۷۹ نقد و بررسی قانون جذب (حمزه شریفی دوست)

www.Ketab.ir

مقدمه

آنچه پیش روی خواننده گرامی قرار دارد، مجموعه مقالاتی است که جملگی در باب «جنبش های نوپدید دینی - معنوی» تحریر درآمده است. پیشینه ی بررسی جنبش های نوپدید معنوی در فضای علمی کشور، به چند دهه گذشته بازمی گردد. در این بازه زمانی، کتاب ها و البته مقالات بسیاری از زوایای گوناگون به بررسی، تحلیل و نقد این پدیده پرداخته اند. همچنین راهبردهای متعددی از جانب سازمان ها و مراکز گوناگون کشور برای مواجهه و مقابله با آن به تدوین درآمده است. روزه های آموزشی متعدد، نشست های عملی، همایش های تخصصی و سمینارهایی نیز در این حوزه برگزار شده است و در همین راستا، فصلنامه علمی - تخصصی «مطالعات معنوی» نیز جهت بررسی و نقد جنبش های نوپدید معنوی تاسیس شد.

پیش شماره نخست فصلنامه به همت پژوهشگرده تبلیغ و مطالعات اسلامی باقرالعلوم (ع) در زمستان ۱۳۸۸ منتشر شد و هدف آن بررسی قرائت ها و ایدئولوژی های معاصر درباره معنویت و همچنین بررسی انواع جنبش های نوپدید دینی بود. از آن سال تا کنون دویست شماره و دوازده شمار اصلی از فصلنامه منتشر شده است. عنوان شمارگان اصلی فصلنامه به ترتیب عبارت است از: شماره نخست: جنبش های نوپدید معنوی؛ شماره دوم: ادیان و جنبش های نوپدید معنوی؛ شماره سوم: روان شناسی و جنبش های

نوپدید معنوی؛ شماره چهارم و پنجم و ششم: عرفان و جنبش های نوپدید معنوی؛ شماره هفتم: جامعه شناسی و جنبش های نوپدید معنوی؛ شماره هشتم و نهم: انسان شناسی و جنبش های نوپدید معنوی؛ شماره دهم: حیات سالکانه و جنبش های نوپدید معنوی؛ شماره یازدهم: هنر و جنبش های نوپدید معنوی و شماره دوازدهم: آسیب شناسی جنبش های نوپدید معنوی.

مجموعه حاضر، بیست و هشت مقاله منتخب از تمام مقالاتی است که در شمارگان مذکور به دست رس رسیده است. ملاک انتخاب مقالات نیز براساس دو معیار صورت گرفته است. نخست، امتیاز کیفی مقالات؛ البته این بدان معنا نیست که چشم پوشی از برخی مقالات و عدم حضورشان در این ساله تنها به دلیل ضعف علمی آنها بوده است. به واقع، مقالات دیگری نیز وجود داشته اند که به لحاظ کیفی مناسب بوده و از جمله مقالات برتر فصلنامه نیز به حساب می آیند، اما به جهت عدم همخوانی با بخش های سه گانه این کتاب از ذکر آنها معذور شدیم و البته محدودیت در حجم اثر نیز موجب شد تا از انتشار برخی مقالات که از قوت علمی نیز برخوردار بودند، محروم شویم. با این حال، معیار دوم همخوانی موضوعی با سه بخش اصلی کتاب است. این نکته را باید در نظر داشت تا خواننده مشتاق را به لزوم ارجاع به اصل شمارگان فصلنامه و مطالعه تمامی مقالات دعوت کنیم. و انگهی، چنانچه از عناوین اصلی شمارگان فصلنامه نیز روشن است برخی از مقالات با اثرپذیری بیشتر از علوم نظیر عرفان، جامعه شناسی، روان شناسی، هنر، انسان شناسی، معانی و ادیان تدوین شده اند و به دلیل عدم همخوانی با بخش های سه گانه این اثر از انتشار آنها چشم پوشی کردیم.

اما عناوین بخش های سه گانه عبارت است از: «مفاهیم و آسیب ها»، «علت ها» و «موارد و مصادیق». در بخش مفاهیم و آسیب ها، نخست به سنجش جنبش های نوپدید معنوی در ایران می پردازیم، سپس به مباحثی نظیر تهاجم فرهنگی، مسئله خرافات، شریعت گرایی، انسان گرایی، تناسخ باوری، عشق و غیره خواهیم پرداخت. ضمن آنکه درباره آسیب شناسی رابطه ی زنان و جنبش های نوپدید، روش های نفوذ و تغییر شریعتی زندگی افراد توسط جنبش ها و همچنین شیوه مواجهه عرفانی با این پدیده سخن خواهیم گفت. در بخش مبانی و علت ها راجع به انواع و اقسام علل پیدایش، گرایش و گسترش جنبش های نوپدید معنوی نظیر انواع علل و عوامل اجتماعی و روان شناسی، رهیافت

معناگرایانه در او مانیسیم مسیحی و او مانیسیم سکولار، مسئله جهانی شدن، تاثیر ادیان شرق به ویژه آیین هندو خواهیم پرداخت. ضمن آنکه درباره زمینه های فرهنگی- اجتماعی گرایش به جنبش های نوپدید معنوی در ایران و همچنین زمینه های معرفتی ورود آنها سخن خواهیم گفت. در بخش موارد و مصادیق نیز به ده جریان معنویت گرای وین دایر، فالون دافا، رنالد ویش، دیپاک چوپرا، عرفان حلقه، شیطان گرایی، پائولو کوئینو، جنبش پتانسیل انسانی و قانون جذب و دالای لاما اشاره می کنیم.

از این رو، این مجموعه می تواند برای تمامی پژوهشگران حوزه معنویت و جنبش های نوپدیده معنوی مورد استفاده و معتنم باشد؛ چرا که به لحاظ کمی و کیفی- و البته در حد توان- به سطح مطالعه و مصادیق، علل و آسیب ها پرداخته است. ضمن آنکه بسیاری از نویسندگان مقالات، از جمله پژوهشگرانی به حساب می آیند که بیش از یک دهه پیرامون جنبش های نوپدید معنوی به نسبت های پژوهشی و آموزشی پرداخته اند و در این باره کارنامه موفق و درخشانی نیز دارند.

در آخر لازم می دانم تا نخست از جناب آقای دکتر حسین قشقایی، رئیس محترم پژوهشکده باقرالعلوم (ع) تشکر کنم. با پیشنهاد اینجانب پیرامون تأسیس فصلنامه موافقت کردند و همواره در این سالیان متمادی، موانع و مشکلات پیش آمده را با سعه صدر برطرف نمودند. همچنین از اعضای تحریریه فصلنامه، نویسندگان محترم و تمامی همکاران گرامی در دفتر فصلنامه کمال تشکر دارم.

محمد حسین کانی- استان ۱۳۹۶